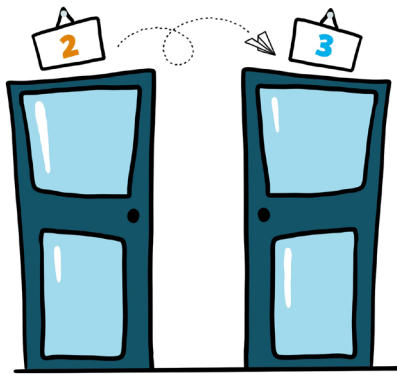

KLAAR OVER? OVERGANG GROEP 2 NAAR GROEP 3

Twijfel je of een leerling wel of niet door kan naar groep 3? Voelt de verantwoordelijk voor deze keuze zwaarder dan normaal? Veel leerkrachten en intern begeleiders twifelen of een leerling wel op zijn plek zal zitten in groep 3.

In dit artikel lees je hoe je als school tot een weloverwogen beslissing komt.

VOOR JE EEN KEUZE MAAKT STEL JEZELF EERST DE VOLGENDE VRAGEN

- Is er een overgangsprotocol op school dat houvast biedt?
- Is de leerling goed gevolgd middels een observatie-instrument? Hebben we een goed beeld van de leerling?
- Hoe bepaal je het onderwijsaanbod?
- Hoe worden ouders meegenomen in de ontwikkeling van de leerling?
- Hoe werken we aan een ononderbroken ontwikkeling bij de kinderen vanuit groep 2 en vanuit groep 3? Wat is de visie van de school ten aanzien van kleuterverlenging?
- Hoe ziet ons kindbeeld eruit? Hebben we als school hoge verwachtingen van de leerlingen?

WAT MAG JE VAN EEN LEERLING VERWACHTEN?

Om goed antwoord te kunnen geven op deze vraag is het belangrijk de doelen en verwachtingen voor leerlingen aan het einde van groep 2 helder te hebben. Deze bepalen grotendeels het aanbod dat de leerling gehad moet hebben.

De sociaal-emotionele ontwikkeling, de reken- en taalontwikkeling en de motorische ontwikkeling vormen de belangrijkste peilers omdat deze ontwikkelingslijnen het meest zeggen over de verdere ontwikkeling die de leerling nodig heeft in het onderwijs. Breng ook de executieve functies van de leerling in kaart. De download Observatielijst groep 1 – 4 kan hierbij helpend zijn.

Op de website van het SLO staan inhoudskaarten die je kunt gebruiken om samen met je (duo-)collega en/of intern begeleider de doelen voor eind groep 2 vast te stellen. Ook de leerlijnen uit NieuwLeren kunnen houvast bieden. Het leerlingvolgsysteem kan je helpen om kritisch te kijken of deze doelen door de leerling behaald zijn.

SCHOOLRIJPHEID

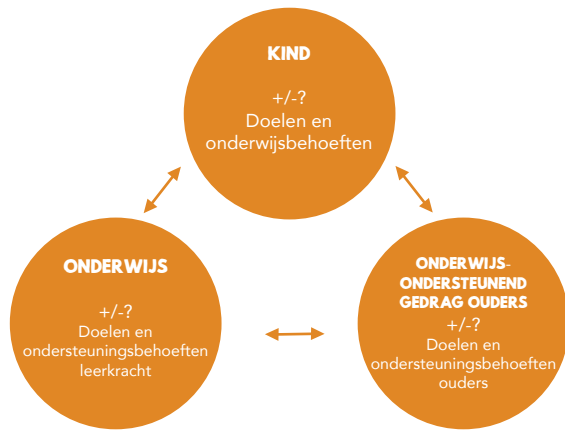
Naast het stellen van heldere doelen en verwachtingen is een belangrijk te beantwoorden vraag: Is de leerling 'schoolrijp'? Er zijn verschillende onderzoeken en theorieën te vinden over dit begrip, maar ze delen allemaal één belangrijke conclusie: de ontwikkeling van kleuters verloopt in sprongen. Het is dus heel normaal dat kleuters afwisselend grote sprongen en/of terugvallen laten zien.

In de kleutergroepen ontwikkelen kinderen zich spontaan aan de hand van het aangeboden taal en spel. Daarna zijn ze toe aan meer gestructureerd leren, vanuit een meer concreet en leerkrachtgestuurd perspectief. Is deze leerling al zo ver?

OBSERVEREN EN EVALUEREN

Om een goed beeld te krijgen van de ontwikkeling van de leerlingen op verschillende ontwikkelingsgebieden, is het belangrijk regelmatig te observeren, volgen en dit te evalueren.

KLAAR OVER? OVERGANG GROEP 2 NAAR GROEP 3

Wat zie je concreet tijdens spelmomenten of kringgesprekken? Je observaties en evaluaties geven informatie over datgene waar de leerling sterk in is, maar ook welke vaardigheden het (nog) niet bezit. Welke vaardigheden beheerst de leerling nog onvoldoende? Beschrijf de protectieve en belemmerende factoren van de onderwijsleersituatie van de leerling.

Het is wenselijk om de onderwijsbehoeften van de leerling in kaart te brengen. Op basis van zijn onderwijsbehoeften maak je inzichtelijk welke ondersteuning de leerling specifiek nodig heeft om zich verder te ontwikkelen op een bepaald gebied. Waar en hoe kun je dit goed aanbieden? Weeg dit zorgvuldig af en schat in waar deze leerling zich het prettigst verder kan ontwikkelen. Het gaat om inschatting van de situatie van de leerling, bij deze specifieke leerkracht, in deze specifieke groep, op deze school, van deze ouders. Welke voor- en nadelen zie je voor deze leerling bij het al dan niet doorstromen? Hoe zwaar wegen deze? Kun je achterhalen wat de oorzaak is waarom je twijfelt? Heeft de leerling bijvoorbeeld het afgelopen jaar veel onderwijs gemist? Zal deze leerling op langere termijn ook profiteren van een extra leerjaar?

Als je dit goed in kaart hebt gebracht, kun je gemakkelijker een keuze maken om de leerling al dan niet te laten verlengen.

KINDGESPREK

Vergeet de wensen en het eigenaarschap van de leerling zelf niet! Door een kindgesprek te voeren kun je nieuwe ontdekkingen doen over de onderwijsbehoeften van de leerling. Je kunt de leerling zo mede-eigenaar laten worden van oplossingen, waardoor de kans op slagen ook echt groter wordt. Voer het kindgesprek in een spelsituatie en maak daarbij gebruik van concreet materiaal (bijvoorbeeld een handpop). Maak de besproken onderwijsbehoeften en acties inzichtelijk in een plan en betrek ook ouders bij het proces. De input van ouders kan hele relevante informatie opleveren.

IS HET KIND KLAAR VOOR GROEP 3 OF IS GROEP 3 KLAAR VOOR HET KIND?

Deze vraag is afhankelijk van hoe het onderwijs op school vorm wordt gegeven. Een goede voorbereiding op groep 3 tijdens de kleuterperiode in combinatie met een adaptief en gedifferentieerd onderwijsaanbod in groep 3, is het meest gewenst. Het is bevorderlijk om het beredeneerde aanbod in de twee groepen goed op elkaar aan te laten sluiten. Denk hierbij aan spel, bewegend leren, afwisseling in ontspanning en inspanning, circuitvorm met verschillende spel- en leerhoeken, thematisch werken, coöperatieve werkvormen en leren zichtbaar maken.

Kijk bij het maken van een beslissing niet alleen naar de individuele leerling waar je over twijfelt, maar naar het gehele aanbod in groep 2 en 3. Wanneer je de groepen beter op elkaar wilt laten aansluiten, is het raadzaam om tijdens de (bouw-) vergadering je onderwijsaanbod en de ontwikkeling van de leerlingen te bespreken. Ook kan het helpen om teamleden bij elkaar mee te laten kijken. Wat laten de leerlingen laten zien en hoe kan daar in groep 3 op ingespeeld worden?

Kom je er toch niet uit, heb je specifieke vragen of hulp nodig? ZIEN in de Klas kan hierbij ondersteuning bieden voor jou als leerkracht of intern begeleider.